

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Министерство на земеделието, храните и горите
Дирекция „Растениевъдство”

МЕСЕЧЕН БЮЛЕТИН СЕКТОР „ПЛОДОВЕ И ЗЕЛЕНЧУЦИ“

ЮЛИ, 2021

1. Баланс на предлагането и потреблението на сектор „Плодове и зеленчуци“ юли, 2021 г.

1.1. Плодове

	Малини	Кайсии	Праскови
			
Предлагане, тона	2 077	21 962	7 511
Производство 2021г., тона	1 793	21 548	6 459
*Внос и вътреобщностни доставки, тона	284	414	1 052
Потребление, тона	2 607	18593	6291
**Потребление за прясна консумация, тона	228	11 262	4 092
**Потребление за преработка в страната, тона	753	7 289	1 983
*Износ и вътреобщностни доставки, тона	***1 626	42	216

Източник: отдел Агростатистика МЗХГ, НСИ и собствени изчисления

*Данните са за периода от 01.01.2021г. до 30.06.2021 г.

**Данните са за периода от 01.01.2021г. до 31.07.2021 г.

***При замразените малини в експорта са включени и количества от реколта 2020 г.

1.2. Зеленчуци

	Домати 	Картофи 	Краставици 	Пъпеши
Предлагане, тона	97 895	115 667	61 733	16 392
Преходен остатък*** от 2020 г. и производство реколта 2021 г, тона	38 902	92 816	40 788	14 281
*Внос и вътреобщностни доставки, тона	58 993	22 851	20 945	2 111
Потребление, тона	93 424	82 723	52 518	14 278
**Потребление за прясна консумация, тона	59 721	66 587	31 964	14 258
**Потребление за преработка в страната, тона	23 892	15 987	12 359	-
*Износ и вътреобщностни доставки, тона	9 811	149	8 195	20

Източник: отдел Агростатистика МЗХГ, НСИ и собствени изчисления

*Данните са за периода от 01.01.2021 г. до 30.06.2021 г.

**Данните са за периода от 01.01.2021г. до 31.07.2021 г.

*** Данните се отнасят само за картофи

2. Анализ на пазара.

Цени на едро /тържища/ и цени на дребно през юли

2.1. Цени на едро

Средномесечни цени на едро на основни плодове, лв./кг, юли 2021г.

ПРОДУКТ	Май 2021	Юни 2021	Юли 2021	промяна в % юли /юни 2021	Юли 2020	промяна в % 2021 / 2020
ЯБЪЛКИ	2,09	1,98	1,99	0	2,42	-17,8
ЧЕРЕШИ	5,14	3,39	3,32	-2,1	2,83	17,3
КРУШИ	2,84	3,05	3,05	0	3,12	-2,2
КАЙСИИ		3,28	2,55	-22,2	2,51	1,6
СИНИ СЛИВИ			1,74	-	1,63	6,7
ПРАСКОВИ			2,33	-	1,64	42,0

Източници: Държавна комисия по стоковите борси и тържищата (ДКСБТ) и Система за агропазарна информация (САПИ)

При плодовете

- От всички наблюдавани плодове през юли поевтиняват кайсии и череша, а ябълки и круши са без промяна.
- На годишна база - юли 2021/2020г., при праскови, череша, сини сливи и кайсии се отбелязва поскъпване, а ябълки и круши поевтиняват с 17,8% и 2,2%.

Средномесечни цени на едро на основни зеленчуци лв./кг, юли 2021 г.

ПРОДУКТ	Май 2021	Юни 2021	Юли 2021	промяна в % юли/юни 2021	Юли 2020	промяна в % 2021 / 2020
КАРТОФИ	0,73	0,75	0,71	-5,3	0,73	-2,7
ЛУК зрял	0,78	0,75	0,73	-2,7	0,76	-3,9
ДОМАТИ	1,94	1,92	1,62	-15,6	1,51	7,3
КРАСТАВИЦИ	2,09	1,80	1,56	-13,3	1,24	25,8
ЗЕЛЕ	1,19	0,93	0,75	-19,4	0,66	13,6
МОРКОВИ	0,97	1,08	0,96	-11,1	0,88	9,1
ДИНИ		0,78	0,60	-23,1	0,61	-1,6
ПЪПЕШИ			1,34	-	1,41	-4,9

Източници: Държавна комисия по стоковите борси и тържищата (ДКСБТ) и Система за агропазарна информация (САПИ)

При зеленчуците

- През наблюдавания период всички зеленчуци поевтиняват.
- Най-голямо месечно понижение на цените през юли има при дините – 23,1%.
- В сравнение с 2020 г., през 2021 г. се понижават цените на картофите, лука, дините и пъпешите.
- Повишение на цените има при краставиците, зелето, морковите и доматиите.

2.2. Цени на дребно

Средномесечни цени на дребно на основни плодове лв./кг.

Плодове	Юли 2021	Юли 2020
Ябълки	2,43	3,10
Праскови	3,04	2,17
Кайсии	3,38	3,49
Круши	3,64	3,67
Череша	4,43	3,99

Източници: Държавна комисия по стоковите борси и тържищата (ДКСБТ) и Система за агропазарна информация (САПИ)

При всички наблюдавани плодове има понижение на цената на дребно спрямо миналата година, само черешите и прасковите поскъпват.

Средномесечни цени на дребно на основни зеленчуци лв./кг.

Вид зеленчук	Юли 2021	Юли 2020
Домати	2,21	2,17
Зеле	1,12	0,96
Картофи	1,06	1,07

Краставици	2,08	1,80
Лук кромид	1,25	1,30
Моркови	1,44	1,42
Дини	0,85	0,81
Пъпеши	2,07	2,10

Източници: Държавна комисия по стоковите борси и тържищата (ДКСБТ) и Система за агропазарна информация (САПИ)

Картофите, лука и пъпешите поевтиняват през 2021 г. спрямо 2020 година, докато доматиите, зелето, краставиците, морковите и дините поскъпват.

3. Плодове и зеленчуци

От късните есенни до ранните пролетни месеци относителният дял на българските плодове и зеленчуци на пазара е изключително нисък, но през летните месеци количествата българска продукция се увеличават.

Наблюденията върху пазара на зеленчуците и плодовете през м. юни показват, че относителният дял на предлаганите количества българската продукция на голяма част от стоките от тази група е съпоставим с дела на продажбите от внос.

По-голямо предлагане на пазар през месеца има на ягоди, краставици, зеле и чесън местно производство.

Съотношението между продажбите на български домати и на домати от внос през месеца показва все още превес на вносните зеленчуци, като съотношението е 65% към 35%.

През юни на пазара се предлага по-голямо количество български краставици като относителният дял е 72%.

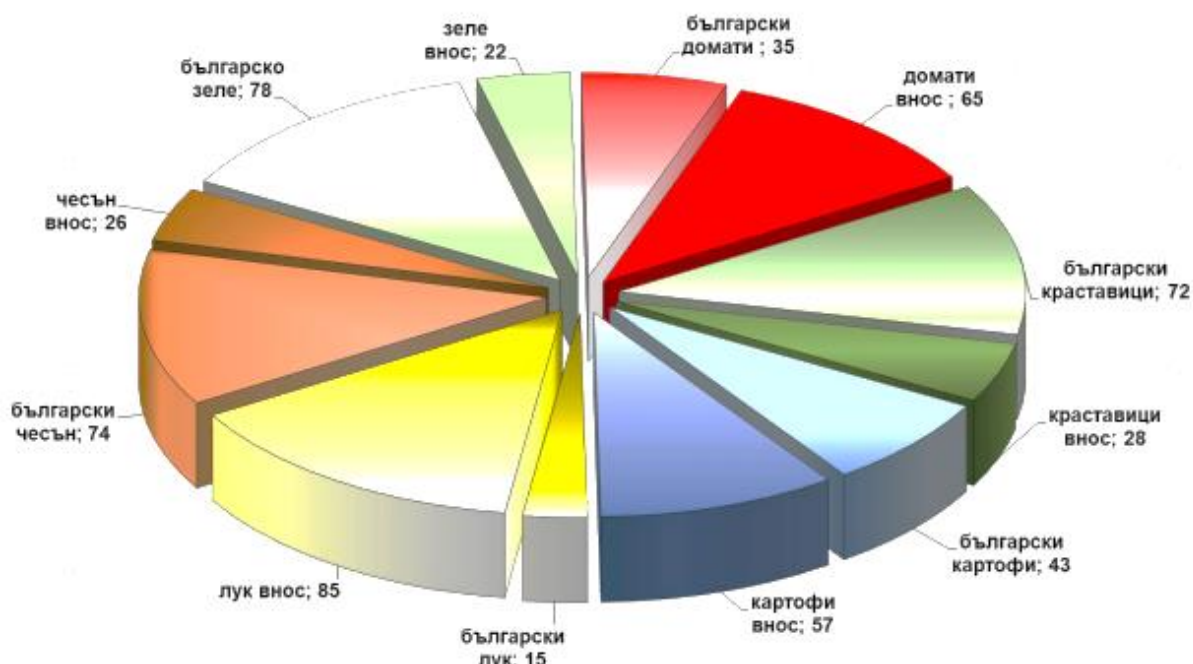
При продажбите на картофите се наблюдават близки количества, а българският чесън и зелето преобладават на пазара.

Значително по-голям е относителният дял на вноския лук, който съставлява 85% от общите продажби за месеца.

Наблюденията на пазара на плодове през юни показват, че в месеца на активно производство и предлагане на ягоди, относителният дял на българската продукция е 82%.

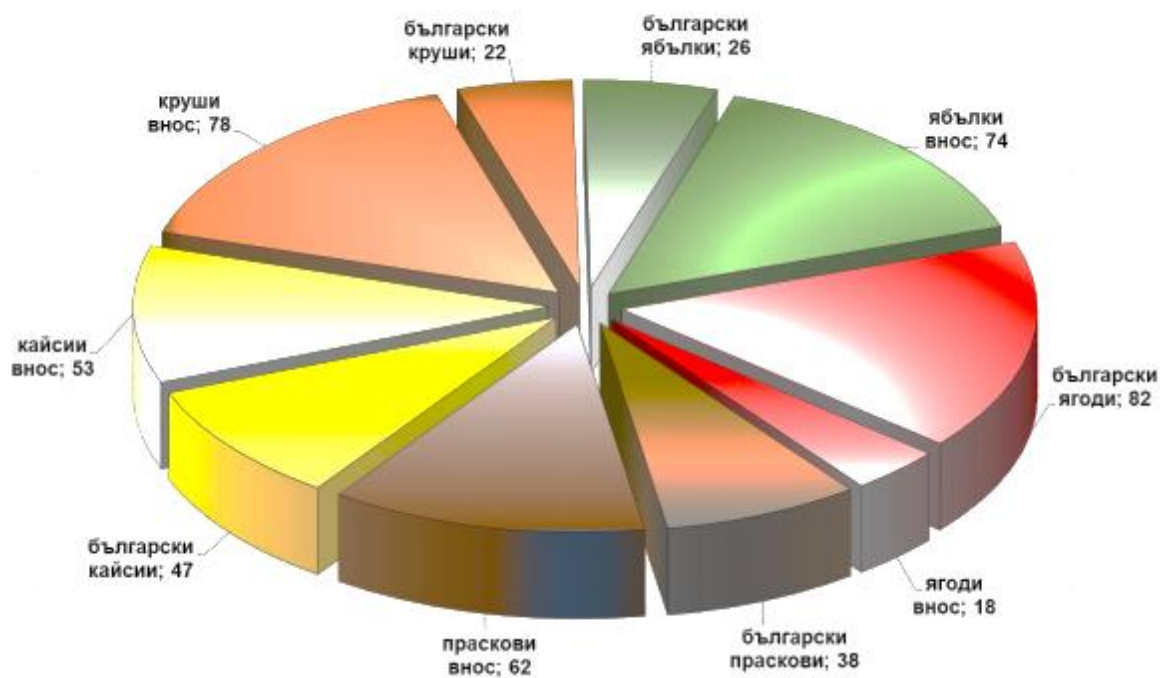
Количествата български и вносни кайсии и праскови са съпоставими. Значително по-голямо е предлагането на вносни ябълки и круши със съотношения съответно 74%:26% и 78%:22%.

Структура на продажбите на **зеленчуци**
 през м. юни 2021 г. в проценти

Източник: Държавна комисия по стоковите борси и тържищата (ДКСБТ)

Структура на продажбите на **плодове**
 през м. юни 2021 г. в проценти

Източник: Държавна комисия по стоковите борси и тържищата (ДКСБТ)

4. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ФИТОСАНИТАРНОТО СЪСТОЯНИЕ НА ТРАЙНИТЕ НАСАЖДЕНИЯ КЪМ 02.08.2020 г.

СЕМКОВИ ОВОЩНИ ВИДОВЕ

Фенофаза:

Ябълки и круши: „нарастване на плода-узряване при ранните сортове“

Контрол на вредителите:

Обикновена крушова листна бълха */Psylla pyri/*

В областите: Пазарджик и Пловдив се наблюдават смесени форми на неприятеля - яйца, ларви и възрастни. Плътноста остава над ПИВ.

Ябълков плодов червей */Laspeyresia pomonella/ = /Cydia pomonella/*

Плътноста на неприятеля остава устойчиво висока. През месец юли се наблюдава изхранване и какавидиране на гъсеници от първо поколение и развитие на второ поколение. Регистрирано е застъпване между поколенията в този период на развитие. Седмичният летеж се движи в границите: 24-28 пеперуди/уловка в област Благоевград, 15 пеперуди/уловка в област Кюстендил, 15-20 пеперуди/уловка в област Пазарджик, 18-20 пеперуди/уловка в област Пловдив, 4 пеперуди/уловка в област Силистра, 29 пеперуди/уловка в област Сливен. Високите температури през месеца скъсиха времето за развитие на отделните стадии на неприятеля в АЕР Петрич и Сандански. През 2021 г. развитието на второ поколение протича по-ускорено. Отчетен е по-силен летеж на пеперуди с плътност 24-28 броя /ФУ/ за една седмица. Отчетени са 3-7 % пресни вгризвания от гъсениците на второ поколение. До края на месец юли в област Благоевград също се разви второ поколение на ябълковия плодов червей. Средата на месеца е отчетено излюпване на гъсениците от второ поколение. Констатиран е летеж на пеперуди и 1,5-2 % пресни вгризвания от гъсеници. През първата половина на месец юли се наблюдава начало на летеж на пеперуди от второ поколение в областите: Бургас, Враца, Кюстендил, Пазарджик, Перник, Силистра, Стара Загора, Търговище и София област. Начало на яйцеснасяне е отчетено в областите: Благоевград, Бургас, Враца, Кюстендил, Пазарджик, Пловдив, Стара Загора, Търговище и София област. Установено е начало на излюпване в областите: Благоевград, Враца, Кюстендил, Монтана, Пазарджик, Плевен, Разград, Търговище, Стара Загора и София област.

Червен овощен акар */Panonychus ulmi/*

През месец юли се наблюдава развитие на смесени популации от летните поколения на неприятеля. В област Благоевград установената плътност 30-48 броя/лист при 12-15 % нападнати летораста. Повишаването на популационната плътност на акара се повлия от високите температури през месец юли. За ограничаване на нападението до края на месеца са проведени две третириания. В област Благоевград се наблюдават 4-5 подвижни форми на лист (над ПИВ); 2-3 подвижни форми на лист в областите: Кюстендил и Пазарджик (под и около ПИВ). Отлагане на зимни яйца се наблюдават в края на месеца в областите: Пазарджик и Пловдив.

Кръгломиниращ молец */Cemiosoma scitella / = /Leucoptera malifoliella/*

Не е констатирано повишаване на популационната плътност и разширяване ареала на разпространение при развитие на второ и трето поколение на неприятеля. Наблюдава се развитие на второ поколение в област Бургас - начало на излюпване се наблюдава от 30.06. и първи видими мини от 15.07. В област Пазарджик през месец юли се наблюдава развитие на второ и трето поколение, като плътността остава ниска под и около. В

област Враца плътността на неприятеля е под ПИВ. В област Стара Загора се наблюдава масово излюпване и първи видими мини в периода 10-12.07., като плътността е под ПИВ - 1-2 мини на лист. В област Пловдив се наблюдава, очакван летеж и начало на яйцеснасяне през първите дни на август и подем в плътността за определени микрорайони.

Калифорнийска щитоносна въшка /*Quadraspidotus perniciosus*/

Установено е развитие и вредна дейност на второ поколение на неприятеля. Начало на летеж на мъжки индивиди е установен от 16.07. в област Кюстендил. Начало на летеж на мъжки индивиди и начало на раждане на ларви се наблюдава в областите: Пазарджик и Стара Загора. Масово раждане е констатирано в област Пловдив. Много силно намножаване на вредителя от последните години се наблюдава в областите: Пазарджик и Пловдив. Установената плътност в област Кюстендил е 0-6 бр./100 см. клонка (под ПИВ) и 0-4 % плодове с щитчета.

Бяла американска пеперуда /*Huphantria cunea*/

През месец юли са наблюдава развитие на второ поколение на неприятеля - начало на летеж от 24.07. в област Пазарджик. Масово излюпване се наблюдава в област Пловдив. През настоящата година беше установена по-ниска плътност и вредна дейност от гъсеници от първо поколение на бяла американска пеперуда в сравнение с 2020 година в област Пазарджик.

Струпясване по ябълката /*Venturia inaequalis*/

Неравномерните валежи от месец юли провокираха на места вторична, късна проява от конидиалната форма по листата. Това наложи допълнителни, защитни третириания в ябълковите масиви. Степента на нападение е както следва: в област Благоевград - нападнати до 5 % от листата и 2-5 петна по плода; в област Бургас - ниска степен на нападение, в област Варна - 2-6 % нападение по листата и 2-4 % по плодовете; в област Враца - 0-5 % нападение; в област Търговище - 2-7 % по листата и 0-5 % по плодове; в област Монтана - слаба степен на нападение по листата. В област Кюстендил - слаба до средна степен на нападение по листата и единични петна по плодовете ; в област Ловеч 0-1 % степен на нападение; в област Монтана - слаба степен на нападение, в област Силистра 1-10 % нападнати листа; в област Кърджали 8 до 25 % петна по листата; в област Сливен слаба до средна степен на нападение.

Брашнеста мана по ябълката /*Podosphaera leucotricha*/

В област Благоевград се наблюдава нападение от първа степен - до 5 % нападнати летораста. В областите: Бургас, Враца, Кюстендил, Ловеч, Монтана, Пазарджик, Силистра и Сливен нападението е от слаба до средна степен.

Късно кафяво гниене /*Monilinia fructigena*/

В област Благоевград локалните валежи създадоха влажна среда с умерени температури в ябълковите градини. Тези климатични условия, благоприятстваха проявата на късно кафяво гниене. Отчетено е по-слабо нападение - от първа степен по плодовете (2-4 %). Слабо нападение по клонки и плодове е констатирано в област Кюстендил. Нападение до 3 % по плодовете е отчетено в област Плевен.

КОСТИЛКОВИ ОВОЩНИ

Фенофази:

Праскови: „растеж на плодовете“ - „беритбена зрялост“

Кайсии: „край на беритбата“

Череша и вишни: „растежът на леторастите е приключен; листата са наситено зелени“

Сливи: ” начало на оцветяване на плодовете “ - „консумативна зрелост (плодовете са с типичния си вкус и твърдост).“

Контрол на вредителите:

Източен плодов червей /*Grapholita(Aspila) molesta*/

Масово излюпване и вредна дейност на гъсениците от второ поколение е констатирано в цялата страна. Обявени са 2 - 3 третирания. През първата половина на месец юли в южните райони на страната (Благоевград и Пазарджик) е отчетен начало на летеж на пеперуди трето поколение. До края на месеца в област Благоевград е регистрирана масово вредна дейност на гъсениците от тази генерация с тенденция към свиване на времето за развитие на всеки стадий. В област Сливен се отчита масов летеж на пеперудите от трето поколение, отчетена по - ниска степен на нападение в сравнение с предходни години. В област Пловдив плътността на неприятеля е над ПИВ.

Прасковен клонков молец /*Anarsia lineatella*/

През месец юли продължи развитието на второ лятно поколение на анарзията. За изтеклия период се отчита стадий на излюпване и изхранване на гъсениците. Плътност над ПИВ е регистрирана в област Пловдив. В област Благоевград от средата на месеца е отчетено начало на летеж на пеперудите от трето поколение. Проведени са едно - две третирания, комбинирани с тези срещу Източен плодов червей. В градини с редовно провеждани растителнозащитни дейности не са допуснати поражения от гъсеници на източния плодов червей и прасковения клонков молец .

Черничева щитоносна въшка /*Pseudaulacspis pentagona*/

В област Благоевград се наблюдава развитие на трето поколение. Отчетената популационна плътност е над ПИВ (65-86 бр./1 метър клонка). До края на месеца е установено начало на излюпване на ларвите от това поколение. Проведено е четвърто поредно третиране в прасковените насаждения.

Тетранихови акари /*Tetranychus spp.*/

Климатичните условия благоприятстваха размножаването на вида в района на Благоевград, където по прасковите е установена плътност 12-21 бр. ларви/лист (над ПИВ), при 5-8 % нападнати летораста. По черешите се наблюдава само в област Благоевград. Отчетени са 15-35 броя /лист, при 10-17 % нападнати леторастите.

Сливов плодов червей /*Laspeyresia funebrana*/=*Grapholita funebrana*/

През месец юли се наблюдаваше масово излюпване на гъсениците от второ поколение. Продължи изхранването на гъсениците във всички райони. Подадени са сигнали за извеждане на борба срещу неприятеля, по две третирания за второ поколение. Продължи силен летеж на пеперудите от второ поколение.

Късно кафяво гниене /*Monilinia fructigena*/

В много райони на страната продължават растителнозащитните практики срещу патогена. Горещото време и повишаване на въздушната влажност са предпоставка за заразявания. Отчетена е слаба степен на нападение. При прасковите се наблюдават единични петна до 5-10 % нападнати плодовете в района на Благоевград. Постигната е добра опазеност на реколтата до момента. Проявлението на кафяво гниене по плодовете на сливите остава слабо, до 5 % повредени плодове.

Сачмянка /*Stigmia carpophila*/

Запазват се проявите на болестта по плода със слаба степен на нападение в района на Пазарджик.

Брашнеста мана по праскова /*Sphaerotheca pannosa var. Persicae*/

Метеорологичните условия през изминалия период бяха благоприятни за развитието на брашнестата мана по прасковата. Извършени са едно-две третирания с цел опазване на реколтата. Отчетена е слаба степен на нападение от болестта в областите: Пазарджик и Сливен. В област Благоевград степента на нападение е от единични петна до 25 % покрита листна петура при 15-20 % нападнати летораста.

Бяла ръжда (цилиндоспориоза) по черешата и вишната /*Blumeriella jaapii*/

Благоприятните климатични условия през месец юли, допринесоха за разпространение на бялата ръжда. Болестта се прояви по-силно през месеца. Отчетено е нападение в черешовите градините, в които не се води редовна борба, като пожълтяване на листата и преждевременен листопад. Отчетеното нападение е от първа-втора степен (единични петна до 20 % от листата са с петна). След беритбата на плодовете е проведено третиране в областите: Благоевград, Кюстендил, Пловдив, Пазарджик, Разград, София област, Стара Загора и Шумен.

ЛОЗЯ

Фенофаза: „грахово зърно“ - „затваряне на грозда”

Контрол на вредителите:

Шарен гроздов молец /*Lobesia botrana*/

На фона на топло време през месец юли шарения гроздов молец се развива нормално. През първата седмица от месеца се проследи вредната дейност на гъсениците от второ поколение. Нанесени са повреди по узряващите ранни сортове. Плътноста на неприятеля варира 0-8 броя гъсеници/100 грозда.

Жълт лозов акар /*Schizotetranychus viticola*/

Условията през месец юли благоприятстваха размножаването на жълтия лозов акар. На места плътността му достига 18-32 броя/лист (над ПИВ).

Лозова краста /*Eriophyes vitis*/

Установено е нападение в област Благоевград. Степента на нападение е 4-8 броя/лист при 10-15 % нападнати лози.

Мана по лозата /*Plasmopara viticola*/

Климатичните условия през настоящата пролет, бяха благоприятни за развитие на болестта, но констатираната степен на нападение до момента не е висока. Наблюдава се слабо нападение от мана по лозата по листата (нападнати единични листа и зърна) в областите: Благоевград и Русе. В чувствителния към болестта период - от оформяне на ресата до наедряване на зърната - грахово зърно, температурите и локални валежи благоприятстваха развитието и разпространението на патогена, причиняващ болестта.

Брашнеста мана /*Oidium tuckeri*/

Сухото и горещо време с краткотрайни локални валежи, благоприятстваха разпространението на патогена. Отчетено е слабо нападение на повечето места в страната (3-7 % нападнати гроздове).

Сиво гниене /*Botrytis cinerea*/

Високите температури и локалните валежи през периода, доведоха до поява на симптоми на болестта. На места в страната се констатира поява на симптоми при чувствителни сортове. В района на Благоевград и Русе е отчетено нападение от първа степен при 1-5 % нападнати летораста.

Еска (бяло дървесно гниене) /*Phaeoacremonium sp.*/

Патогенът е констатиран в района на Благоевград при 4-10 % нападнати леторасти. Отчетено е изсъхване на цели рамена на лози, проявили симптоми през последните 4-5 години. Болестта продължава да се следи в АЕР Петрич и Сандански.

Черно гниене /*Guignardia bidwellii*/

Констатирани са единични прояви на болестта по гроздове в района на Враца. Извършени са две третирания.

КАРТОФИ

Фенофаза:

- „90% от растенията в редовете се допират” - „пълнен цъфтеж“ за късни сортове и средно-ранни сортове в планинските райони

- „поява на първи плод” - „листата и стъблата загиват, стъблата покафеняват и изсъхват” за средно-ранни сортове в равнинните райони

Контрол на вредителите:

Колорадски бръмбар /*Leptinotarsa decemlineata*/

През месец юли се наблюдаваше развитие и вредна дейност на второ поколение на неприятеля – поява на възрастно, яйцеснасяне и излюпване. Начало на имагениране на възрастно от трето поколение е отчетено в област Пловдив.

Зимен сив червей /*Agrotis segetum*/

Поява и летеж на второ поколение на неприятеля отчитат в АЕР Гоце Делчев, като летежа е слаб и към датата на справката няма третиранни площи.

Картофен молец /*Phthorimaea operculella*/

Все още слаб летеж на неприятеля отчитат по феромоновите уловки в област Перник. Поява и летеж на второ поколение на неприятеля е установено в АЕР Гоце Делчев, като летежа е слаб – 8 бр./уловка/седмица; 21 бр./уловка/седмица са констатирани в София област; 29-42 бр./уловка/седмица в област Кюстендил.

Картофена мана /*Phytophthora infestans*/

Високите температури ограничиха разпространението на патогена. Отчита се слаба степен на нападение от болестта в областите: Кюстендил, Монтана, Пазарджик и София област. Средна степен на нападение е отчетено в област Видин. Нападение от 5-10 % нападнати растения има в района на Плевен. През месец юли условията са благоприятни за развитие на маната в област Благоевград. Там са проследени два критични периода и 5-30 % нападнати листа. В АЕР Гоце Делчев и Разлог е проследено развитието на един критичен период с продължителност от 6 дни. Отчетена е първа степен на нападение по листата. Слаба до средна степен на нападение по листата са установени в област Перник.

Кафяви листни петна /*Alternaria solani*/

В АЕР Гоце Делчев и Разлог е отчетена първа степен на нападение - единични петна по отделни листа. Слаба степен на нападение е установена в областите: Видин, Ловеч, Пазарджик и Перник.